

ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย

Effects from Disputes in the South China Sea on Thailand

วาสนา อันป้อม^{1*} สันฐาน ชยนนท์² และวิจิตรา ศรีสอน³
Wassana Aonpom^{1*} Sunthan Chayanon² and Wijitra Srisorn³

Received : May 20, 2024; Revised : August 25, 2024; Accepted : August 25, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บแบบสัมภาษณ์ จำนวน 17 คน ได้แก่ นักวิชาการ 4 คน กรมการตำรวจระหว่างประเทศ 3 คน นักการเมือง 4 คน ทหารเรือ 4 คน และ นักการทูต 2 คน ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ในการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆ ในทะเลจีนใต้ 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆ ในทะเลจีนใต้ประเทศจีนและได้หวนอ้างสิทธิ์โดยยึดจากเส้นประ 9 เส้น โดยไม่ได้ระบุหลักฐาน ประวัติศาสตร์หรือกฎหมายที่ไม่ชัดเจน และการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆ ในทะเลจีนใต้ประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม ตามหลักกฎหมายทางทะเล ค.ศ. 1982 และการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ประเด็นที่ 2 ผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรธรรมชาติในทะเลจีนใต้ พบว่า การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้ นโยบายต่างประเทศที่มีผลต่อข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ของประเทศที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นมีความสำคัญมาก ประเด็นที่ 3

¹⁻³วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : s63484944005@ssru.ac.th

Citation : Aonpom, W., Chayanon, S. & Srisorn, W. (2024). Effects from Disputes in the South China Sea on Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.37>

ยุทธศาสตร์และเส้นทางเดินเรือ พบว่า ทะเลจีนใต้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการตั้งฐานทัพและการเคลื่อนกำลังทางยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดที่เชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียในการขนส่งหรือการเดินเรือที่สั้นที่สุดนี้

2) ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2 ประเด็น พบว่าประเด็นที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า การค้าและเส้นการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ การทำความตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีและพหุภาคีเป็นกลไกที่ใช้ในการเจรจาต่อรอง และกรอบความร่วมมือภายใต้ ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) และการประชุมว่าด้วยเรื่องขนส่งของอาเซียน ประเด็นที่ 2 การทูตการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการเจรจาแบบพหุภาคีระดับอาเซียน การทหาร การขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน

3) แนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย พบว่า ใช้การเจรจาและสรุป Code of Conduct in the South China Sea และปฏิบัติตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ และยอมรับในกฎบัตรสหประชาชาติ หลักกฎหมายทางทะเล 1982 และสนธิสัญญา TAC ว่าคู่พิพาททุกประเทศ

คำสำคัญ (Keywords) : ผลกระทบ, ปัญหาข้อพิพาท, ทะเลจีนใต้, ประเทศไทย

Abstract

The Research on Effects from disputes in the South China Sea on Thailand has objectives to: 1) To study the state of disputes in the South China Sea. 2) To study the impact of Thailand on disputes in the South China Sea and 3) To study solutions to problems arising from the impact of disputes in South China on Thailand. By qualitative research by collecting interviews with 17 people, including 4 academics, 3 from the Department of International Trade, 4 politicians, 4 navy officers, and 2 diplomats. The results of The Research found that

1) Conditions of disputes in the South China Sea regarding claims of rights and sovereignty over various areas in the South China Sea, 3 issues are: Issue 1: Claims of rights

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

and sovereignty over various areas in the South China Sea, China and Taiwan claim based on the 9-dash line. It does not include historical evidence or unclear laws. and claims and sovereignty over various areas in the South China Sea, the Philippines, Malaysia, and Vietnam, according to the 1982 Maritime Law and the determination of the Exclusive Economic Zone. Issue 2: National interests and natural resources in the South China Sea. It was found that claims and sovereignty over areas in the South China Sea Foreign policy affecting disputes in the South China Sea of countries involved in that area is very important. Issue 3: Strategy and shipping routes. It was found that the South China Sea is an important strategic point for setting up military bases and moving strategic forces of great powers. Only the United States and the South China Sea are the most important strategic routes linking the Pacific Ocean and the Indian Ocean in this shortest shipping or maritime route.

2) Thailand's impact on 2 issues of disputes in the South China Sea. It was found that issue 1 was economic. It was found that trade and international maritime trade routes Bilateral and multilateral trade agreements are mechanisms used in negotiations. and the cooperation framework under ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) and the ASEAN Transport Conference. Issue 2: Diplomacy, conflict management by peaceful means and multilateral negotiations at the ASEAN level. Military, expanding security cooperation with the armed forces and security agencies of neighboring countries.

3) The solution to the problem arising from the impact of the dispute in the South China Sea on Thailand was found to be to use the negotiation and conclusion of the Code of Conduct in the South China Sea and to act in accordance with the documents in the Declaration on Conduct of the Parties. in the South China Sea and accepts the United Nations Charter of the Principles of the Law of the Sea 1982 and the TAC Treaty that all disputing countries.

Keywords : Effects, Disputes, South China Sea, Thailand

Citation : Aonporn, W., Chayanon, S. & Srisorn, W. (2024). Effects from Disputes in the South China Sea on

Thailand. *Journal of Local Governance and Innovation*. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

บทนำ (Introduction)

ปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้นับว่าเป็นปัญหาที่ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นในปัจจุบันแต่ปัญหาดังกล่าวกลับเป็นปัญหาใหม่ที่เผยให้เห็นถึงแง่มุมอื่นๆ ที่มีความหลากหลายมากขึ้นโดยประเทศผู้อ้างสิทธิ์ที่เกี่ยวข้อง โดยข้อพิพาทในทะเลจีนใต้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการอ้างสิทธิ์การครอบครองดินแดนเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์และหมู่เกาะพาราเซล ในหมู่เกาะสแปรตลีย์มีประเทศผู้อ้างสิทธิ์ จำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ จีน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย บรูไน และไต้หวัน ส่วนในหมู่เกาะพาราเซลมีประเทศผู้อ้างสิทธิ์ จำนวน 3 ประเทศ คือ จีน เวียดนาม และไต้หวัน (สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2559, น.3)

สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้วพบว่ามีสาเหตุมาจากประวัติศาสตร์ในการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะบางแห่งในทะเลจีนใต้ และผลจากกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องการอ้างสิทธิ์อาณาเขตทางทะเล ทำให้หลายประเทศอันประกอบด้วยสาธารณรัฐประชาชนจีน(รวมถึงไต้หวัน) เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไน ต่างอ้างกรรมสิทธิ์เพื่อครอบครองพื้นที่ในบริเวณนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหมู่เกาะพาราเซลและหมู่เกาะสแปรตลีย์ ซึ่งเป็นหมู่เกาะขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยประเทศจีนและเวียดนามนั้นได้ใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นข้ออ้างในการครอบครองพื้นที่ทั้งหมดในทะเลจีนใต้ ในขณะที่อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้เปิดโอกาสให้รัฐชายฝั่งสามารถประกาศขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐตนเองจึงทำให้เกิดผลประโยชน์ขัดกันระหว่างรัฐพิพาท ทั้งในลักษณะทวิภาคี อาทิ ระหว่างจีนกับฟิลิปปินส์ จีนกับเวียดนาม จะเห็นได้ว่าในทะเลจีนใต้มีถึง 6 ประเทศคือ จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน มาเลเซียและบรูไนที่อ้างกรรมสิทธิ์หรือยืนยันอำนาจอธิปไตยของตนเหนือพื้นที่ดังกล่าวจนเกิดเป็นพื้นที่ทับซ้อนหลายแห่งในขณะที่หลายพื้นที่ของทะเลจีนใต้ก็มีหลายประเทศที่อ้างสิทธิ์หรืออำนาจอธิปไตย ทะเลจีนใต้นั้นเป็นทะเลปิดและเป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรแปซิฟิกครอบคลุมอาณาบริเวณตั้งแต่ประเทศสิงคโปร์ไปจนถึงช่องแคบไต้หวัน รวมทั้งอ่าวตังเกี๋ยและอ่าวไทยทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางการจราจรทางทะเลที่คับคั่งมากมีเรือบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ใช้เส้นทางในทะเลจีนใต้ จึงจัดได้ว่าเป็นเส้นทางขนส่งทางเรือที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก จากนั้นเป็นที่เชื่อได้ว่าพื้นทะเลมีน้ำมันและแก๊สธรรมชาติสำรองขนาดใหญ่ในเรื่องของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ และยุทธศาสตร์และการค้าระหว่างประเทศตามที่กล่าวมาทำให้เป็นประเด็นที่

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

เป็นมูลเหตุเบื้องต้นของปัญหาคือเรื่องการอ้างกรรมสิทธิ์ของทะเลอาณาเขตและหมู่เกาะต่างๆ ในทะเลจีนใต้ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2559) น. 1

ผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย สถานการณ์และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้โดยตรง และไม่ได้เกี่ยวข้องแต่ต้องได้รับผลกระทบด้วยในฐานะที่เป็นรัฐสมาชิกอาเซียนนั้น ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านการเมืองระหว่างประเทศและด้านเศรษฐกิจ ปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ไม่ได้เกี่ยวข้องแต่เพียงเรื่องอธิปไตยเหนือดินแดนและเขตแดนทางทะเล ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพ ความมั่นคง และความสงบสุขของภูมิภาคโดยรวมเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวพันกับการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล เสรีภาพและความปลอดภัยในการเดินเรือ รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย แม้ว่าจะมีประเทศในภูมิภาคอาเซียน 10 ประเทศ ที่เป็นคู่พิพาทในปัญหาความขัดแย้งทะเลจีนใต้ แต่ประเทศอื่น ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกย่อมได้รับผลกระทบไปด้วย ความแตกแยกในอาเซียนอันเนื่องมาจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นภายหลังศาลอนุญาโตตุลาการซึ่งตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มีคำตัดสินข้อพิพาทระหว่างฟิลิปปินส์กับจีนในกรณีทะเลจีนใต้ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า จีนไม่มีสิทธิเหนือทรัพยากรบริเวณน่านน้ำ และไม่มีสิทธิอ้างข้อมูลทางประวัติศาสตร์ใด ๆ เหนือน่านน้ำในทะเลจีนใต้ ส่วนแผนที่สันประกำหนดเขตแดน 9 เส้น ที่จีนใช้อ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่กว่าร้อยละ 90 ของทะเลจีนใต้นั้น ก็ไม่สามารถนำมาใช้อ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่พิพาทได้ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลได้ ขณะที่รัฐบาลจีนได้ออกมาแสดงความเห็นว่า จีนไม่ยอมรับคำตัดสินของศาลต่อมาในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559 ที่ประชุมไม่สามารถลงเรื่องการออกแถลงการณ์ร่วมเกี่ยวกับการแก้ไขข้อพิพาททะเลจีนใต้ตามที่ศาลอนุญาโตตุลาการได้มีคำตัดสินดังกล่าว เพราะสมาชิกอาเซียนบางประเทศให้การสนับสนุนจีน จีนเป็นมหาอำนาจทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และการทูต จีนได้ให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นการพัฒนาและความร่วมมือกับนานาประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรอบความร่วมมือด้านการค้าและเขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ความสัมพันธ์ภายใต้กรอบ ASEAN plus three ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้มีอิทธิพลด้านเศรษฐกิจต่อการค้าและเขตการค้าเสรีและเส้นการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ ด้าน

การเมืองระหว่างประเทศในผลประโยชน์ของชาติ การทูต การทหาร การเมืองกับอาเซียนรวมถึงประเทศไทยในฐานะสมาชิกอาเซียนเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2559 : 2-3)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการได้มาซึ่งข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 17 คน ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 4 คน กลุ่มกรรมการระหว่างประเทศ จำนวน 3 คน กลุ่มนักการเมือง จำนวน 4 คน กลุ่มทหารเรือ จำนวน 4 คน กลุ่มนักการทูต จำนวน 2 คน เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (semi-structured interview) และการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และตรวจสอบแบบสามเส้า (data triangulation)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ในการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ ประเทศจีนและได้หันอ้างสิทธิ์โดยยึดจากเส้นประ 9 เส้น โดยไม่ได้ระบุหลักฐานประวัติศาสตร์หรือกฎหมายที่ชัดเจนเพื่อบรรองสิทธิของจีนในพื้นที่นั้น และการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนามและบรูไนโดยการอ้างสิทธิ์ตามหลักกฎหมายทางทะเล ค.ศ. 1982 และการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนามและบรูไนในทะเลจีนใต้ ประเด็นที่ 2 ผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรธรรมชาติในทะเลจีนใต้

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

พบว่า การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้จะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาตินโยบายต่างประเทศที่มีผลต่อข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ของประเทศที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นมีความสำคัญมากโดยเฉพาะในแง่ของการแข่งขันเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและการกำหนดเส้นแบ่งแยกเขตอากาศและทางทะเลส่งผลความมั่นคงทางทหารที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ทะเลจีนใต้อาจเป็นเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เลวร้ายเนื่องจากการเพิ่มพลังทางทหารอาจทำให้เกิดการแข่งขันหรือขัดแย้งในพื้นที่ทะเลจีนใต้ และความต้องการในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในทะเลจีนใต้อาจเป็นเหตุให้เกิดการแข่งขันทรัพยากร เช่นการแข่งขันในการทำประมงที่มีค่าในทะเล เช่น การค้าเดินเรือ การประกอบกิจการที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลที่สำคัญ เช่น น้ำมัน ก๊าซ ธรรมชาติ และการประมง ประมง ประเด็นที่ 3 ยุทธศาสตร์และเส้นทางเดินเรือ พบว่า ทะเลจีนใต้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการตั้งฐานทัพต่อประเทศที่มีบริเวณพื้นที่ในทะเลจีนใต้และเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการเคลื่อนกำลังทางยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดที่เชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียในการขนส่งหรือการเดินเรือที่สั้นที่สุดนี้ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าและสินค้าเข้าออกของประเทศได้

2) ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2 ประเด็น พบว่าประเด็นที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ การค้าและเส้นทางการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ การทำความเข้าใจการตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีและพหุภาคีเป็นกลไกที่ใช้ในการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับเงื่อนไขการค้าระหว่างหลายประเทศพร้อมกัน และกรอบความร่วมมือในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เน้นการสร้างพื้นที่การค้าและการลงทุนที่เสรีในภูมิภาค โดยมุ่งเน้นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจภายในภูมิภาค การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการเสนอแนวทางสนับสนุนและเสริมสร้างการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก และกรอบความร่วมมือภายใต้ ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) เน้นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยมุ่งเน้นในด้านการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงข่ายขนส่ง และการประชุมว่าด้วยเรื่องขนส่งของอาเซียน (ASEAN Transport Ministers Meeting: ATM) เป็นการรวมกันของรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องขนส่งจากประเทศสมาชิกในอาเซียน เพื่อพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรการและแผนการดำเนินงานที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่ง ลดอุปสรรค และลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจในภูมิภาค ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทย

อาจเกิดขึ้นในรูปแบบของการเพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้า การลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง และการสร้างพื้นฐานโครงสร้างพื้นฐานทางการขนส่งที่ ประเด็นที่ 2 ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ด้านการเมืองและความมั่นคง พบว่า การทูตการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี และการเจรจาแบบพหุภาคีระดับอาเซียนกับจีนหมายถึงการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนกับจีน การทหารการขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการป้องกันอันตรายและการต่อต้านความไม่มั่นคง โดยมีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีทางทหาร ฝึกอบรมร่วม และพัฒนากลยุทธ์ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการป้องกันต่อการข่มขู่และการก่อการร้าย การเมืองการยอมรับกฎบัตรสหประชาชาติเกี่ยวกับกฎหมายทะเลในทะเลจีนใต้หมายถึงการยอมรับข้อบังคับและกฎระเบียบที่กำหนดโดยสหประชาชาติในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในพื้นที่นั้น โดยทั่วไปแล้ว กฎหมายทะเลและกฎระเบียบที่ถูกต้องมักจะช่วยสร้างความเป็นระเบียบและความสงบสุขในพื้นที่น้ำที่มีข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งระหว่างประเทศต่างๆ

3) แนวทางแก้ไขปัญหามาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย พบว่า ใช้การเจรจาและสรุป COC ให้เป็นกลไกมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความไว้วางใจผ่านการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธีระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องโดยตรงจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ และป้องกันมิให้เกิดปัญหาในพื้นที่โดย COC ควรเป็นเอกสารที่มีองค์ประกอบ และปฏิบัติตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Seas: DOC) ลงนามโดยจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ที่ประเทศกัมพูชา และยอมรับในกฎบัตรสหประชาชาติ (UN Charter) หลักกฎหมายทางทะเล (UNCLOS 1982) และสนธิสัญญา TAC ว่าคู่พิพาททุกประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สภาพปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ในการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้ประเทศจีนและไต้หวันอ้างสิทธิ์โดยยึดจากเส้นประ 9 เส้น โดยไม่ได้ระบุหลักฐานประวัติศาสตร์หรือกฎหมายที่ไม่ชัดเจน และการอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ต่างๆในทะเลจีนใต้

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันทน์ และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsrru.2024.37>

ประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม ตามหลักกฎหมายทางทะเล ค.ศ. 1982 และการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ สอดคล้องกับ นาวาเอกดุษฎีวัฒน์ เชนันดี(2556) เรื่อง ปัญหาข้อพิพาททะเลจีนใต้ (ตอน 2) กรณีศึกษาความชอบธรรมของเส้นประเก้าจุดและสิทธิในน้ำประวัตินาฬศาสตร์ ประเด็นที่ 2 ผลประโยชน์แห่งชาติและทรัพยากรธรรมชาติในทะเลจีนใต้ พบว่า การอ้างสิทธิและอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้ นโยบายต่างประเทศที่มีผลต่อข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ของประเทศที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นมีความสำคัญมาก สอดคล้องกับ วาญน ศาลานุกุลกิจ (2559) เรื่อง นโยบายต่างประเทศของจีนในสมัยเลขาธิการพรรคและประธานาธิบดีสีจิ้นผิงต่อการพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะสแปรตลี้ระหว่าง ค.ศ. 2012-2015 ประเด็นที่ 3 ยุทธศาสตร์และเส้นทางเดินเรือ พบว่า ทะเลจีนใต้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการตั้งฐานทัพและการเคลื่อนกำลังทางยุทธศาสตร์ของชาติมหาอำนาจโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและทะเลจีนใต้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดที่เชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียในการขนส่งหรือการเดินเรือที่สั้นที่สุดนี้ สอดคล้องกับ ธรรมรัตน์ รัตนมณี (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐฯในทะเลจีนใต้ที่มีผลต่อบทบาทของไทยในอาเซียน

2) ผลกระทบของประเทศไทยต่อปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ 2 ประเด็น พบว่าประเด็นที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า การค้าและเส้นการค้าทางทะเลระหว่างประเทศ การทำความตกลงทางการค้าแบบทวิภาคีและพหุภาคีเป็นกลไกที่ใช้ในการเจรจาต่อรอง และกรอบความร่วมมือภายใต้ ASEAN Plus Three Cooperation (ATP) และการประชุมว่าด้วยเรื่องขนส่งของอาเซียน สอดคล้องกับ ธรรมรัตน์ รัตนมณี (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐฯในทะเลจีนใต้ที่มีผลต่อบทบาทของไทยในอาเซียน ประเด็นที่ 2 การทูตการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการเจรจาแบบพหุภาคีระดับอาเซียน การทหารการขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน สอดคล้อง ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ (2560) เรื่อง อาเซียนและความขัดแย้งในทะเลจีนใต้

3) แนวทางแก้ไขปัญหาที่มาจากผลกระทบข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อประเทศไทย พบว่า ใช้การเจรจาและสรุป Code of Conduct in the South China Sea และปฏิบัติตนตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ และยอมรับในกฎบัตรสหประชาชาติหลักกฎหมายทางทะเล 1982 และสนธิสัญญา TAC ว่าคู่พิพาททุกประเทศสอดคล้องกับ ปถุณัต อภิรัตน์ (2560) เรื่อง ไทยต่อทะเลจีนใต้และการมองไปข้างหน้า

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 นโยบายส่งเสริมความมั่นคงของเศรษฐกิจ การเมือง การทูต การทหารและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

1.2 การเจรจาและสรุป COC ให้เป็นกลไกประสิทธิภาพในการส่งเสริมความไว้วางใจผ่านการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธีระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องโดยตรง จัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ และป้องกันมิให้เกิดปัญหาในพื้นที่โดย COC ควรเป็นเอกสารที่มีองค์ประกอบ

1.3 ปฏิบัติตนตามเอกสารปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Seas: DOC) ลงนามโดยจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 2002 ที่ประเทศกัมพูชา

1.4 ประเทศไทยควรเป็นประธานประชุมแนวทางการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Framework of a Code of Conduct) จัดทำขึ้นในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน-จีนว่าด้วยการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (ASEAN-China Senior Officials' Meeting on the Implementation of the DOC: SOM on DOC)

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกับเชิงปริมาณเพื่อทราบข้อค้นพบเชิงประจักษ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- ดุลยวัฒน์ เชนันดี. (2556). ปัญหาข้อพิพาททะเลจีนใต้ (ตอน 2) กรณีศึกษา ความชอบธรรมของเส้นประเก้าจุดและสิทธิในน้ำประวัติศาสตร์. นวการิปัตยสาร. 86.
- ธรรมรัตน์ รัตนมณี. (2562). ความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหรัฐ ในทะเลจีนใต้ที่มีผลต่อบทบาทของไทยในอาเซียน. กรุงเทพฯ : สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ.

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันท และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>

ปฤถต์ อภิรัตน์. (2560). ไทยต่อทะเลจีนใต้และการมองไปข้างหน้า. สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ, กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ.

วายุณ ศาลานุกุลกิจ. (2558). นโยบายต่างประเทศของจีนในสมัยเลขาธิการพรรคและประธานาธิบดีสีจิ้นผิงต่อกรณีพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะสแปรตลีย์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.copag.msu.ac.th/conference4/files/PDF/19.7.Wayoon%20Salanukulkit%20915-936.pdf>. สืบค้น 9 ตุลาคม 2566.

ศิริโรตม์ ภาควสุวรรณ. (2560). อาเซียนและความขัดแย้งในทะเลจีนใต้. วารสารเอเชียพิจาร. 4(8) : 59-87.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2559). เอกสารศึกษาเฉพาะกรณีบริบทและทิศทางการเสริมสร้างความมั่นคงร่วมทะเลจีนใต้. ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2556). ประเทศไทยกับกรณี the South China Sea ตอนที่ 2. บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศรายสัปดาห์. 19(56) : 1-2.

สำนักเลขาธิการวุฒิสภา. (2559). ปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ผลกระทบที่มีต่ออาเซียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://edoc.parliament.go.th>. สืบค้น 31 สิงหาคม 2565.

Citation : วาสนา อันป้อม, สันฐาน ขยันท และวิจิตรา ศรีสอน. (2567). ผลกระทบจากปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ต่อ

ประเทศไทย. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 8(2) : 237-248;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.37>